Királyhelmeci Szövétnek

A KIRÁLYHELMECI ÉS PÓLYÁN-SZOLNOCSKAI
REFORMÁTUS GYÜLEKEZETEK LAPJA
2005/1

Miért szenvedett…?

Káténk szerint, amit már gyermekeinkkel is megtanítunk a konfirmációi elõkészület alkalmával, ebben az ún. „böjti” idõszakban különösképpen az Úr Jézus Krisztus szenvedésére kell gondolnunk, ami a nagypénteki eseményekben csúcsosodik ki. A hivõ ember tudja és tudatosítja, hogy ami nagypénteken történt, az nem váratlan és véletlen tragédia volt, hanem Isten eleve elvégzett üdvtervének a megvalósulása. Mikor Jézus elindult a fájdalmak útján Jeruzsálem felé, mindezt elõre megmondta a tanítványoknak, hogy ne érje õket váratlanul és készületlenül az, ami ott bekövetkezik. Jézus tudta, hogy mi vár rá. Bár a Gecsemáné kertben sok tusakodás közben kérte a mennyei Atyját, hogy ha lehetséges, múljék el tõle a keserû pohár, mégis a tusakodásnak az lett a vége, hogy engedelmesen odasimult Isten eleve elvégzett akaratához, igent mondott rá és így fohászkodott: *Ne az én akaratom legyen meg, hanem a tied.*

Jézus tehát tudatosan vállalta Isten üdvakaratát, vállalta a szenvedést, a halált, amiért nem siratnunk kell, hanem áldani, hódolattal és imádattal dicsõíteni mérhetetlen szeretetéért, alázatos engedelmességéért, mellyel megváltásunkat elvégezte. Csak hálásak lehetünk azért, amit Pál apostol így fogalmazott meg: Jézus Krisztus *mikor Isten formájában volt nem tekintette zsákmánynak azt, hogy õ egyenlõ az Istennel, hanem önmagát megüresíté, szolgai formát vévén föl, emberekhez hasonlóvá lévén és mikor olyan állapotban találtatott, mint ember, megalázta magát, engedelmes lévén halálig, mégpedig a keresztfának haláláig.* Soha nem szabad megfeledkeznünk Jézus Krisztus szenvedéséről, áldozatáról, arról a csodálatos szeretetrõl, mellyel érettünk halálra adta önmagát.

Jézus Krisztus keresztjének titkához Isten eleve elrendelése felõl lehet és szabad közelíteni. A Szentírás félreérthetetlen világossággal tanítja, hogy az Istennek elvégzett tanácsából és rendeléséből adatott halálra, mégpedig a mi bûneinkért, és feltámasztatott a mi megigazulásunkért.

Krisztus szenvedése és halála által a világmindenség titka tárult fel és lett nyilvánvalóvá az a titok, hogy az élet mélyén, az események és történések mögött az a tény és valóság áll, amely az egész világmindenség tartó alapja, hogy „az Isten szeretet”. Tehát a dolgok, az események és történések fölött mindig ott ragyog az evangélium igazsága: *Úgy szerette Isten e világot, hogy az Õ egyszülött Fiát adta érte*. Jézus Krisztus azért jött, szenvedett és azért halt meg, hogy a világmindenségnek ezt az alaptörvényét, a szeretet törvényét nyilvánvalóvá tegye. Ez ragyogott fel a maga teljes dicsõségében akkor, amikor õ a kereszten, az átok és gyalázat fáján megáldoztatott érettünk!

Milyen jó volna, ha ezekben a napokban és aztán nagypénteken mindenki megérezné, hogy az *érettünk* szó a szívünk legrejtettebb húrját és legmélyebb érzését keresi. Megrezdül-e szívedben ez a húr ennek a szónak a hallatára és el tudod-e mondani szívbõl, igazán, hogy ami Krisztus keresztjén történt, az érettem is történt?

Ha ezt el tudod mondani, akkor te már tudod, miért szenvedett Krisztus és hogy a Krisztus keresztje a szegény bûnös ember oltalma és menedéke.

- L -

A vak virágai

A kicsi házat hatalmas kert vette körül, amelyben szebbnél szebb virágok pompáztak. A házban egy vak férfi lakott. Õ gondozta a kertet. Egy járókelõ nem tudott szó nélkül elmenni a ritka szépségû virágok mellett. Megszólította a vak kertészt:

- Mondja, barátom, hogyan tud ilyen pontos és szép munkát végezni a kertben, amikor semmit sem lát a gyönyörû virágokból? Vagy mégis lát belõlük valamit?

- Nem - válaszolta -, én valóban semmit sem látok.

- Hát akkor miért lett mégis kertész? – kíváncsiskodott tovább az ismeretlen.

- Nem is egy, hanem négy oka van annak - válaszolta a kertész. Elsõ oka az, hogy szeretem a kerti munkát.

Elképzelem, mennyire örülnek a virágok, amikor meglocsolom és megtisztítom õket. A második oka az, hogy munkám közben megérinthetem virágaimat. Színüket ugyan nem látom de változatos formájukat, alakjuk tarkaságát érzékelem ujjaimmal. Harmadszor azért, mert így élvezni tudom illatukat.

- És a negyedik ok? Az elõbb azt mondta, négy oka is van...

- A negyedik ok Ön! - hangzott a vak válasza.

- Én!? - csodálkozott el emberünk. Hogy lehetnék én az ok, amikor nem is ismer engem?

- De virágaimnak köszönhetõen összetalálkoztunk, sõt beszélgettünk is egymással. És ez nekem nagy öröm. Örülök hogy megismerkedtünk, hogy Ön is szereti a virágokat.

H.L. Gee nyomán

Bálványt ne imádj!

Ne legyenek néked idegen isteneid én elõttem. Ne csinálj magadnak faragott képet és semmi hasonlót azokhoz, amelyek fenn az égben, vagy amelyek alant a földön, vagy amelyek a vizekben a föld alatt vannak. Ne imádd és ne teszteld azokat.

/2Móz 20,3-5/

Ez a parancs ma csakugyan nem aktuális – hallok sokszor ilyen megjegyzéseket. A bálvány, faragott kép, ami valamilyen istent ábrázol, hozzátehetjük: olyan istent, akit ki lehet ábrázolni. Az Igazit, az egyetlent kiábrázolni nem lehet. Még megismerni is csak akkor, ha kijelenti magát. Ne imádj bálványt és akkor nem adnak el, de akkor meg sem vehetnek, mert te Istené vagy! Az elmúlt hamis rendszerben mennyien adták el magukat, sokan anyagi elõnyökért, a magasabb pozícióért. Akik ezek után – a tékozló fiúhoz hasonlóan – visszatértek az atyai házhoz, ill. akik még nem tértek vissza, az Úr szívesen visszafogadja Krisztus egyházába, gyülekezetébe, amit tulajdon vérével szerzett. Isten egykor kiábrázolta magát Jézus Krisztusban, akiben Õ maga lett testté, akirõl az írás azt mondja: *képe a láthatatlan Istennek, minden teremtmény elõtt született*. /Kol 1,15/ Õ az irgalmasság. Õ adja kezünkbe Isten minden ígéretét. Õ pazarolja ránk minden emberi értelmet felülmúló szeretetét; benne magát Istent bírjuk, mint ahogyan Õ mondta: *aki engem látott, látta az Atyát*. /Jn 14,9/

Korunkban nagyon gyakran hallani, hogy imádom ezt, vagy azt, tehát a teremtményt imádják a Teremtõ helyett. Az ilyen ember nem gondol Istenre, vagy csupán félig-meddig: *Így mivel lágymeleg vagy, sem hideg, sem hév, kivetlek téged az én számból.* /Jel 3,16/

Izrael népe is többször visszatért a bálványimádáshoz és Isten többször súgtotta a népet mindezért. Azt mondja az Úr: *titeket választottalak magamnak e földnek minden nemzetségei közül; azért büntetlek meg titeket minden gonoszságtokért*. /Ámós 3,2/ Tehát bálványt ne imádj, hanem élj Jézus Krisztus szavai szerint: *Az Urat, a te Istenedet imádd, és csak néki szolgálj!* /Mt 4,10/ Ne feledjük az írás szavát: *A gyáváknak pedig és hitetleneknek, és útálatosoknak és gyilkosoknak, és paráznáknak és bûbájosoknak, és bálványimádóknak és minden hazugoknak, azoknak része a tûzzel és kénkõvel égõ tóban lesz, a mi a második halál.* /Jel 21,8/; *Mert az Istennek beszéde élõ és ható, és élesebb minden kétélû fegyvernél*. /Zsid 4,12/

Bányácski Béla

KOINONIA N.F.

Korábban megjelent számunkban már beszámoltunk arról, hogy létrejött a Koinonia n.f. jótékonysági alap. Az alapot azért hozták létre, hogy a gyülekezetre háruló terhek vállalásában segítséget nyújtson, valamint hogy elnevezésének megfelelően hozzájáruljon egy igazi közösség kialakulásához. Az alap célja gyülekezeteink szellemi, lelki értékeinek védelme, a művelődés támogatása, hagyományok megőrzése, szociális szolgálatok végzése. Mindezen általános célkitűzések mellett ez a szervezet idővel (az anyagi feltételek megléte után) szeretne méltóképpen megemlékezni Helmeczi Komoróczi Istvánról (akiről e számunkban olvashatunk), és szeretnénk a gyülekezetünkben méltó emléket állítani az egykori püspöknek. Ezért felhívjuk minden olvasónk figyelmét, hogy ebben az évben mind a fizikai, mind pedig a jogi személyeknek lehetőségük van felajánlani adójuk 2%-át e szervezet javára. Kérnénk mindenkit, akinek módjában van ezt megtenni, tegye meg, hogy ezzel az adományával is támogassa gyülekezetünket, egyházunkat. A felajánláshoz szükséges formanyomtatványok beszerezhetőek a lelkészi hivatalban.

A felajánláshoz szükséges információk:

Obchodné meno (názov):
Koinonia
Sídlo:
Kostolný rad 13.
077 01 Kráľovský Chlmec
Právna forma:
Neinvestičný fond
IČO:
31256384

Reményik Sándor
A szõnyeg visszája

Kétségbe esem sokszor én is
A világon és magamon,
Gondolva , aki ilyet alkotott:
Õrülten alkotott s vakon.

De aztán balzsamként megenyhít
Egy drága Testvér halk szava,
Ki, míg itt járt, föld angyala volt,
S most már a mennynek angyala:

„A világ Isten szõtte szõnyeg,
Mi csak a visszáját látjuk itt,
És néha – legszebb perceinkben –
A színébõl is – valamit.”

GYÜLEKEZETÜNKBEN TÖRTÉNT

Az elmúlt év karácsonyesti istentiszteletén a hitoktatásra, valamint a konfirmációi elõkészületre járó gyermekek szavalataikkal, énekükkel tették szebbé ünnepünket, s õk is hirdették, hogy az világ Megváltója megszületett, az Úr Isten testet öltött, az örök Isten emberré lett. A Koinonia jótékonysági alapnak, valamint vállalkozóknak köszönhetõen a gyermekek karácsonyi ajándékcsomagot kaphattak. Ez úton is köszönjük.

Az idén városunk, ill. gyülekezetünk is bekapcsolódott az ökumenikus imahét programjába, s így mi is csatlakozhattunk ahhoz a több millió keresztyén emberhez, akik felekezeti hovatartozás nélkül közösen hódolnak az Úrnak, s adnak hálát Krisztusban velünk közölt kegyelméért világszerte. Az imahét alatt mind a három felekezet templomában tartottunk közös ökumenikus istentiszteletet, és hirdettük, hogy Krisztus az egyház egyetlen fundamentuma – ami világszerte az imahét témája is volt az 1Kor 3,1-23 alapján.

Február 20-án, a délelõtti istentiszteleten köszöntöttük nyolcvanadik születésnapja alkalmából Balázs Lászlót, egyházközségünk gondnokhelyettesét, aki már több évtizede presbiterként szolgál gyülekezetünkben, és a harangozói feladatot is ellátja. Egyházfi testvérünk további életére, az Úr szõlõjében, az egyházban végzett szolgálatára – ez úton is – Isten gazdag áldását kérjük.

Helmeczi Komoróczi István

A Királyhelmeci Szövétnek eme számában arra vállalkozunk, hogy egy pár szót írjunk arról a személyiségrõl, aki munkásságával, tevékenységével hozzájárult ahhoz, hogy a legnehezebb ellenreformációs idõszakban is megmaradjon vallásunk, egyházunk. Városunk szülöttének, Helmeczi Komoróczi Istvánnak a neve az évszázadok során feledésbe merült, és mindeddig városunkban, gyülekezetünkben sem õrzi semmi a volt református püspöknek az emlékét. Némiképp ezt a hiányt szeretnénk pótolni ezzel a pár sorral, hogy gyülekezetünk tagjai is megismerjék a több mint kétszázötven esztendeje elhunyt tudós-lelkész életét.

Méltó megemlékeznünk róla, már csak azért is, mert kora egyházi életének országos hírû, jelentõs szakirányú irodalmi munkásságot folytató személyisége volt. Királyhelmecen született 1670-ben, ahol édesapja lelkipásztor volt. Tanulmányait kiváló eredménnyel a debreceni kollégiumban végezte, ezt követõen 1695. májusától két évig Gyõrben rektor lett. Ezek után külföldi egyetemeket látogatott. Németországban, Hollandiában és Angliában tanult. Legjelentõsebb a hollandiai tanulmányútja volt, amikor is a franekeri egyetemen a híres Vitringa professzor tanítványaként *"Krisztus Urunk csodáiról"* címmel latin nyelven disszertációt írt (De miraculis Christi Domini), mely megjelent nyomtatásban is. Angliai tanulmányainak szép gyümölcse a *tudori* rang lett.

Külföldrõl hazajõve a Tiszántúli Egyházkerületben szolgált, ahol esperesi, majd egyházkerületi fõjegyzõi (püspök helyettesi) tisztet viselt. 1701-ben hajdúhadházi, 1703-ban nagykállói, 1712 áprilisában szatmári lelkész lett. 1723. áprilisától lett nagykõrösi lelkész. Ezt a szolgálatát huszonnégy éven át látta el. Közben 1740. június 23-tól püspöke volt a Dunamelléki Egyházkerületnek, mely tisztséget tizenhárom esztendõn át töltötte be. Püspöki szolgálata a magyar protestantizmus igen nehéz idõszakára esett. A református eklézsiák állandó zaklatásnak voltak akkor kitéve az államhatalommal összefonódott római katolikus papság részérõl. Ebben a nehéz történelmi idõszakban Helmeczi István bölcsen és nagy körültekintéssel végezte egyházkormányzói szolgálatát az egyházkerület püspökeként. Aggódva tekintett Althán Mihály váci püspök 1743. májusában Nagykõrösön tett vizitációja elé. A katolikus püspök bement a református templomba is, ahol Mocsi István akkori másodlelkészt és Losonczi István rektort megkérdezte a keresztség felõl. Helmeczi Istvánt idõs korára való tekintettel nem fárasztotta, sõt engedélyezte, hogy a *visitatio* ideje alatt leüljön. Filó Lajos, az egykori egyházkerületi fõjegyzõ, teológiai tanár nagykõrösi lelkész írja, hogy egy ilyen püspöki vizitáció során *"némely helyeken azon idõben a református templomokat a r. katholikus püspökök elfoglaltatták,*

itt városunkban /Nagykõrösön/ *a váczi püspöki látogatásnak a református egyházra nézve semmi kellemetlen következménye nem lett”* – talán éppen Helmeczi Istvánnak köszönhetõen.

1746-ban megvált az igehirdetõi szolgálattól, prédikátori tisztérõl lemondott. De még ezután is évente hét alkalommal prédikált: a három nagy ünnepen és negyedévenként. Haláláig nagy lendülettel, krisztusi hevülettel hirdette az igét. A kõrösi egyház évkönyvébe egy latin nyelvû bejegyzés található róla, mely magyarul így szól: *“Igazán apostoli férfiú volt, számos tartós ismerettel híres, különösen erõs testû, betegség által akármikor is alig megtámadható”*.

1753. február 22-én rövid szenvedés után agyvérzés következtében halt meg. A szolgálatáért hálás kõrösi reformátusok sírkövet emeltek hamvai fölé. Földi maradványai a nagykõrösi régi temetõben maradtak, de a temetõ felszámolásakor a síremléket a nagykõrösi templom elõterébe helyezték el, ahol jelenleg is van. Felirata a következõ: *“MONUMENTUM / Itt nyugszik az Urban boldogul kimúlt / Néh. Nemes Tiszteletes és Tudós / Helmeczi István úrnak meghidegedett teste. / Ki is prédikátori szent hivatalában LII, / a dunamelléki refta sz. eklézsiáknak Superintendenségében / XIII évet töltött. / Meghalt életének LXXXII.-dik esztendejében / Die XXII-dik február Anno Dni MDCCLIII.”*.

E neves személyiség, akire nagyon sokat bízott az Úr, városunkból, gyülekezetünkbõl indult, s bejárva Európát visszatért Magyarországra, hogy népének hirdesse az evangéliumot.

Felülrõl

A Bibliában az újjászületés nem azt jelenti, hogy újra születni, hanem – a görög szöveg szerint – felülrõl születni. Elgondolkoztató szó, ahogy Jézus mondja: *szükség néktek – és lehet néktek – felülrõl születni.* Ez az Ige nem arról beszél, ami ma divatos, hogy az emberben nem sejtett erõk vannak, amelyeket mozgósítani kell, és az ember ezáltal belülrõl születik újjá. Ezek a mozgalmak azt hirdetik, hogy az emberi élet hatalmas lehetõségek határán van. Azt szokták mondani, hogy az új korszak kezdõdik és az ember Istent fölfedezheti magában.

A Biblia más utat mutat. Ezt a más utat szeretném ajánlani nektek. Ez a más út ebben az egyetlen szóban van, hogy: felülrõl. Nem belülrõl, mint ahogyan nagyon sok vallás, eszme, gondolat hirdeti. Felülrõl lehet újonnan születni, az égbõl küldött Lélek által.

Szathmáry Sándor

GYERMEKEK GONDOLATAI

A böjti idõszakban a bûnbánatról beszélgettünk a hittanórán:

- Hálával tartozom az Istennek, hogy minden nap ad alkalmat a bûnbánatra. Ami rosszat egész nap elkövettem az esti imámban megvallhatom és bûnbocsánatot kérhetek.

- A „bûn” szó még kiejtve is nagyon csúnya, hát még az az ember milyen lehet, aki azt el is követi. A jó Isten nem válogat az emberek között. Mindenkit egyformán szeret, és egyformán ad lehetõséget a megbánásra, az imádkozásra. Isten elõtt minden embernek egyforma esélye van elnyerni a bûnbocsánatot.

- Minden embernek szüksége van a bûnbánatra és a bûnbocsánatra, a kisgyermektõl kezdve, egészen az idõs emberig. Az eredendõ bûn sajnos mindnyájunkban ott van. Csak egyedül Jézus Krisztus volt a Földön az az „Ember”, aki nem volt bûnös.

- Szerintem csak az az ember nyerhet bûnbocsánatot, aki õszintén tud bûnbánatot tartani.

- A szomszéd bácsi azt mondja, hogy csak a bûnös emberek járnak a templomba, õ pedig jó ember és ezért nem jár a templomba. És mivel õ semmi rosszat nem követett el, bûnbocsánatra sincs szüksége. Szerintem már azzal is bûnt követ el, hogy másokat megvádol, hogy a templomba járó emberek a bûnösök, önmagát pedig méltatja, hogy õ milyen jó ember. Milyen bûnbocsánatot érdemel az ilyen ember?

- Én õszintén bevallom és beismerem a szüleim elõtt, ha valami rosszat teszek. Magamban elcsendesedve, igyekszem bûnbánatot tartani a jó Isten elõtt. Nemcsak magamnak kérem, hogy bocsásson meg az Isten, hanem a barátaimért, osztálytársaimért is imádkozom. Pedig sokszor õk szednek rá, hogy valami rosszat elkövessek, vagy csúnyán beszéljek. Talán õk azért nem tudnak bûnbánatot tartani, mert nem tudnak imádkozni. Sajnos nem volt, aki megtanítsa õket.

A 7-8. osztály diákjaival Vaski Klára hitoktató beszélgetett ebben a témában. .

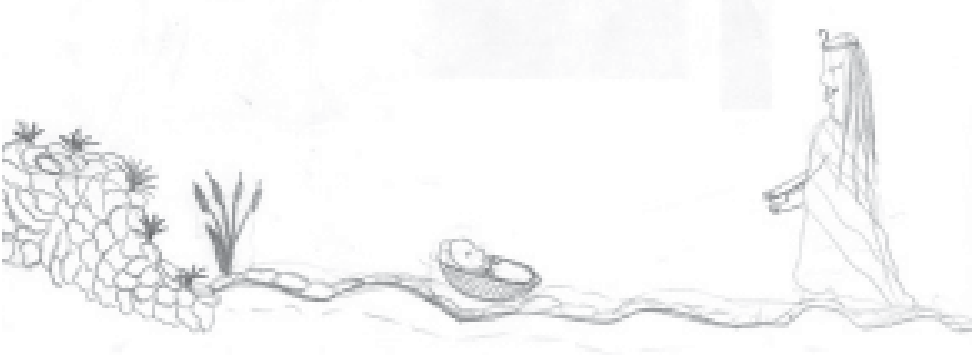

Gazdag Géza rajza, Gimnázium - Prima D

Királyhelmeci Szövetnek

A királyhelmeci és a pólyán-szolnocskai református gyülekezetek lapja.
A lelkészi hivatal címe: Templom sor 13, 077 01 Királyhelmec
Tel.: 056/ 63 219 72
E-mail: molnaristi@freemail.hu
http://www.mojweb.sk/reformatus
Kéziratokat, javaslatokat szeretettel várunk, a szerkesztés jogát fenntartjuk!